

204. 4.

VOORLOOPIG VERSLAG.

Algemeen.

Hoewel men zich over het algemeen met de strekking van het onderhavige ontwerp van wet kon vereenigen, zouden vele leden het toch ten zeerste op prijs gesteld hebben, wanneer de Regeering ten aanzien van deze materie vooraf overleg met de Kamer zou hebben gepleegd. Dit zou naar hun meening zoowel aan den inhoud van het wetsvoorstel als aan den omvang van dit verslag ten goede zijn gekomen.

Een enkel lid achtte den bestaanden toestand bevredigend, in hoofdzaak, omdat bij een hoogere schadeloosstelling gevreesd werd voor het aankweken van beroepspolitici, waartegen groote bezwaren bestaan; ook wilden deze enkele leden in ieder geval de mogelijkheid openlaten om naast het werk van de Kamer nog de gelegenheid te hebben ook op andere wijze in de maatschappij te blijven werken, hetgeen immers de onafhankelijkheid van de leden in de hand werkt.

Vrij algemeen was men daartegenover met de Regeering van oordeel, dat een schadeloosstelling van f 4500 te laag is te achten, zeker wanneer daarin, zooals thans, de verblijfkosten van de leden begrepen zijn. Het huidige stelsel dwingt de leden met weinig middelen in of bij den Haag te wonen, waardoor zij onvoldoende contact hebben met hun kiezers, hetgeen door alle leden ongewenscht werd geacht.

Vrijwel alle leden zouden daarom een oplossing gezocht willen zien in een vorm, waarin naast een schadeloosstelling tevens een vergoeding zal worden gegeven voor verblijfkosten. Over de hoogte van het bedrag der in dit systeem te geven schadeloosstelling oordeelde men verschillend. Enkele leden achtten dan f 4500 redelijk; anderen gingen akkoord met een bedrag van f 5000, doch het meerendeel der leden was van meening, dat een verhooging der schadeloosstelling tot f 6000, met daarnaast uiteraard nog een vergoeding voor verblijfkosten in het huidig tijdsgewricht, gewenscht is.

Vele leden, die oordeelden, dat naast een schadeloosstelling nog een bedrag voor verblijfkosten billijk en noodzakelijk is, meenden te moeten ontraden ten deze het z.g. Reisbesluit als maatstaf te nemen. Ten slotte staan de Kamerleden op een ander niveau dan de personen, op wie dit besluit van toepassing is. Daarenboven was men van oordeel, dat toepassing van dit besluit tot onbillijkheden aanleiding zou geven. Als suggestie voor een oplossing werd naar voren gebracht een systeem, waarbij verblijfsvergoeding gegeven wordt op basis van een zone-indeeling, en wel zóó, dat de het dichtst bij den Haag wonende leden een belangrijk lagere vergoeding zouden moeten ontvangen dan b.v. leden, woonachtig in de provincies Friesland, Groningen, Limburg en Zeeland. Andere leden gaven er daarentegen de voorkeur aan de regeling dezer materie aan de Regeering over te laten.

Algemeen was men van oordeel, dat de combinatie schadeloosstelling met verblijfsvergoeding zóó moet zijn, dat ieder Nederlander, ook indien hij over weinig eigen middelen beschikt, lid zal kunnen worden van de Volksvertegenwoordiging. Nog werd opgemerkt, dat het bij een verhooging der schadeloosstelling boven hetgeen de Regeering thans voorstelt, wellicht aanbeveling verdient aftrek toe te passen van andere uit de openbare kas genoten bedragen, als pensioenen en wachtgelden. Dit voorstel ondervond evenwel tegenspraak.

Het invoeren van een verblijfsvergoeding naast de schadeloosstelling zou mogelijk in strijd kunnen zijn met artikel 92 der Grondwet. Hoewel dit gevoelen niet algemeen was, zou men ten deze toch gaarne de opvatting der Regeering vernemen.

Mocht deze de meening aanhangen, dat een dergelijke regeling inconstitutioneel is te achten, dan zou men gaarne vernemen, of de Regeering bereid zal zijn te bevorderen, dat bij een volgende Grondwetwijziging te dezen aanzien de noodige wijzigingen worden voorgesteld.

Van verschillende zijden werd gevraagd om een overzicht, waaruit blijkt hoe de regelingen van schadeloosstelling, reis- en verblijfkosten en eventueel andere faciliteiten in andere democratische landen zijn, zoo bij voorbeeld in Amerika, Denemarken, Engeland en Zweden.

Artikelen.

Artikel I, 2.

Men wenschte te weten, of de uitkeering volgens stuk nr. 162 ook niet zou moeten worden berekend op basis van f 150 's jaars.

Artikel II.

Verscheidene leden waren van oordeel, dat de terugwerkende kracht zou moeten gelden tot den datum, waarop de tegenwoordige Staten-Generaal hun werkzaamheden zijn begonnen.

Aldus vastgesteld, 3 Mei 1946.

DE VRIES—BRUINS.
HEERTJES.
VAN KEMPEN.
SCHAEPMAN.
VAN DER ZAAL.

204. 5.

MEMORIE VAN ANTWOORD.

(Ingezonden 7 Mei 1946.)

Algemeen.

Mede namens zijn ambtgenoot van Financiën moge de ondergeteekende het volgende opmerken.

De Regeering nam er goede nota van, dat men zich over het algemeen met de strekking van het onderhavige ontwerp kon vereenigen. De klacht van vele leden, dat ter zake niet vooraf overleg met de Kamer is gepleegd, wekte echter haar verwondering, omdat zij in de meening verkeerde, dat de normale wegen, waarlangs het gemeen overleg met de Staten-Generaal zich bij de totstandkoming van wetten pleegt te voltrekken, ten deze voldoende gelegenheid zouden bieden om alle aspecten van deze materie tot hun recht te laten komen.

De Regeering deelt niet de vrees van het enkele lid, dat van haar voorstel een bevorderen van het professionalisme onder de leden der Kamer verwacht; in ieder geval ontgaat haar het verband, dat de thans aan het woord gekomen enkele leden meenen te zien tusschen het onderhavige ontwerp en de gelegenheid, die de leden der Kamer al dan niet zouden hebben om ook op andere wijze in de maatschappij te blijven werken.

De Regeering deelt volledig de algemeen in de Kamer gehuldigde meening, dat in beginsel de financieele positie der Kamerleden in dier voege moet zijn geregeld, dat iedere Nederlander, ook indien hij over weinig eigen middelen beschikt, lid zal kunnen worden van de Volksvertegenwoordiging. Intusschen is hiermede slechts in abstracto een minimum grens aangegeven. Mede in verband met de moeilijk af te meten waarde van de werkzaamheden der Kamerleden is elke grens naar boven als

willekeurig te beschouwen. De Regeering heeft met haar voorstel echter niet beoogt het vraagstuk van de schadeloosstelling principieel tot oplossing te brengen; zij heeft als voorloopige voorziening voorshands willen volstaan met het ongedaan maken van de in 1938 aangebrachte verlaging.

Hoewel de Regeering in artikel 92 der Grondwet geen beletsel ziet voor een vaststelling van vaste verblijfsvergoeding op basis van zone-indeeling — mits verdisconteerd in het bedrag der schadeloosstelling, aangezien de Grondwet voor de leden der Tweede Kamer naast de schadeloosstelling uitsluitend een vergoeding voor reiskosten kent —, meent zij op grond van de hiervoor reeds aangegeven strekking van het onderhavig wetsontwerp tot het doen van een desbetreffend voorstel thans niet te moeten overgaan. Bij de algeheele herziening onzer Grondwet kan ook deze vraag onder oogen worden gezien.

De Regeering is dankbaar voor het vertrouwen, in haar gesteld door de leden, die er de voorkeur aan gaven de regeling dezer materie aan haar over te laten; zij vreest echter, dat, zou zij deze leden volgen, het verwijt van inconstitutioneel handelen haar te recht zou treffen.

In verband met het vorenstaande meent de Regeering zich dan ook voorshands te kunnen onthouden van bespreking der in het Voorloopig Verslag geuite suggesties betreffende hoogte der schadeloosstelling, systeem van berekening der verblijfskosten en aftrek van andere uit de openbare kas genoten bedragen. Voorts acht zij het in dit stadium van weinig beteekenis, een vergelijking te trekken met de financieele regelingen ter zake in andere democratische landen. Een dergelijke vergelijking zou — daargelaten, dat de *op dit oogenblik* geldende bedragen bezwaarlijk op korten termijn kunnen worden nagegaan — slechts zin hebben, indien daarbij tevens de levensstandaard, het peil van de salarissen in het algemeen, het aantal Kamerleden in verhouding tot het getal der bevolking, de aard der werkzaamheden en andere factoren in de vergelijkende beschouwingen worden betrokken. De Regeering verklaart zich echter gaarne bereid de desbetreffende gegevens te verzamelen voor het geval, dat bij de hierboven vermelde algemeene herziening van de Grondwet ook het vraagstuk van de schadeloosstelling van de leden van de Tweede Kamer opnieuw aan de orde mocht komen.

Artikelen.

Artikel I, 2).

Zoals stuk no. 162 thans luidt, moet deze vraag ontkennend worden beantwoord; de Regeering ziet voorshands geen aanleiding ten deze af te wijken van de algemeen gevolgde gedragslijn, volgens welke de schadeloosstelling ter zake van tijdens de bezetting gederfde inkomsten berekend wordt op grond van de toen geldende salarisbedragen.

Artikel II.

De Regeering is bereid aan den ten aanzien van den dag van inwerkingtreding geuiten wensch tegemoet te komen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

BEEL.

204. 6.

NOTA VAN WIJZIGINGEN.

(Ingezonden 7 Mei 1946.)

Artikel II wordt gelezen:

Deze wet wordt geacht in werking te zijn getreden met ingang van 6 Augustus 1945.

204. 7.

GEWIJZIGD ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is om de bedragen, vastgesteld in artikel 92 der Grondwet, te verhoogen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I.

De bedragen, vastgesteld in artikel 92 der Grondwet, worden gewijzigd als volgt:

1. De leden ontvangen een schadeloosstelling van f 5000,— 's jaars, benevens, volgens regels, door de wet te stellen, vergoeding van reiskosten.

Aan den Voorzitter wordt bovendien een toelage van f 5000,— 's jaars toegekend.

2. Aftredende leden ontvangen een pensioen van f 150,— 's jaars voor elk jaar, gedurende hetwelk zij lid der Kamer waren, tot een maximum van f 3000,—.

Artikel II.

Deze wet wordt geacht in werking te zijn getreden met ingang van 6 Augustus 1945.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te , den 1946.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

De Minister van Financiën,

204. 8.

VERSLAG.

De Commissie van Rapporteurs voor bovengenoemd wetsontwerp is, na kennis genomen te hebben van de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag nopens dit wetsontwerp, van oordeel, dat door deze gewisselde schriften de openbare beraadslaging over het voorstel genoegzaam is voorbereid.

Vastgesteld den 7den Mei 1946.

HEERTJES.
VAN KEMPEN.
SCHAEPMAN.
VAN DER ZAAL.
DE VRIES—BRUINS.